

Informatienota voor de raad

Datum 19 november 2019

Onderwerp	informatienota n.a.v. kamerbrief ministers de Jonge en Dekker
Versienummer	V .

Portefeuillehouder Michiel van Willigen

Informant V.T.M. Asselman
Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling / ZWMO
Telefoon 038 498
Email V.Asselman@zwolle.nl
Bijlagen

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

Hierbij wordt de raad geïnformeerd over de reacties die zijn gegeven naar aanleiding van de kamerbrief van minister de Jonge en Dekker als reactie op het inspectierapport jeugdhulp, de Zwolse en regionale stand van zaken en het verder te lopen proces.

Datum 19 november 2019

[Toelichting op het voorstel](#)

Inleiding

Onlangs hebben Hugo de Jonge en Sander Dekker door middel van een kamerbrief gereageerd op het inspectierapport 'kwetsbare kinderen onvoldoende beschermd'. In deze reactie beschrijven zij, dat hoewel er méér kinderen in beeld zijn dan voorheen, zij niet altijd op tijd de hulp ontvangen die ze nodig hebben. Jeugdprofessionals ervaren een hoge werkdruk en zijn veel tijd kwijt aan administratie. De uitvoering van de jeugdbescherming staat onder grote druk blijkens rapportages van de inspecties. Rijk en VNG hebben dit voorjaar ook geconcludeerd dat, naast het extra geld, ook een betere organisatie van het jeugdstelsel nodig is om de beloften van de Jeugdwet te kunnen inlossen. Een niet vrijblijvende manier van (boven-) regionaal samenwerken van gemeenten is volgens hen nodig om de continuïteit van specifieke vormen van jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering te borgen.

Kernboodschap

Reacties en acties

Naar aanleiding van de kamerbrief (zie onderstaande link) van de ministers hebben de VNG, G40 en Divosa allemaal gereageerd.

Vooralsnog is het lobbykanaal VNG en G40 (zie onderstaande linken) een goede basis voor de gemeenten en regio's samen. Alhoewel het benutten van "eigen partijlijnen" een aanvullende route kan zijn. Inmiddels worden er vervolgstappen gezet, zoals een oproep aan wethouders om op 18 november j.l. naar Den Haag te komen. Strategisch stemt de wethouder jeugd van Zwolle af met de wethouder jeugd van Enschede (Eelco Eerenberg).

De regionale afstemming betekent vooral elkaar (bestuurlijk) blijven informeren en eventueel afspraken maken over publiciteit en politieke communicatie. De wethouder van Zwolle stuurt hier actief op.

Een persbericht als dat van de Jeugd Bescherming Overijssel (JBOV, zie link onderaan) is daarvan een mooi voorbeeld.

Daarnaast is een brief naar de twee ministeries gezonden, namens de associatie van wijkteams met daarin hun standpunt (zie onderstaande link).

D.d. 19 november jl. is een brief namens de directeur-bestuurder van Veilig Thuis gestuurd aan de wethouder jeugdhulp van Zwolle met daarin de zorgen van Veilig Thuis dat:

- het risico groot is dat Veilig Thuis, dat aan de voorkant samen met lokale teams een belangrijke rol speelt, wordt meegezogen in problematiek aan de achterkant van de jeugdbeschermingsketen met alle nadelige gevolgen van dien;
- het uitgangspunt van Veilig Thuis IJsselland, namelijk een lokale aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling, gericht op preventie en vroegtijdige interventie om daarmee zo veel mogelijk huiselijk geweld en kindermishandeling te voorkomen of vroegtijdig te stoppen, in gevaar komt;

Datum

19 november 2019

Risico's

De belangrijkste risico's aan de stellingname van de ministers is op korte termijn mogelijk onzekerheid en onduidelijkheid rond de contractering van het top-segment (gespecialiseerde GGZ zorg met verblijf en behandeling). Met de gecertificeerde instellingen is een meerjarige subsidie afgesproken. En bij een daadwerkelijke knip tussen opvoedondersteuning en lichte jeugdhulp versus zware jeugdhulp, worden de geldstromen (wellicht) gescheiden en daarmee andere inhoudelijke en financiële prikkels ingebouwd (zie hiervoor ook het Zwolse standpunt).

Zwols standpunt

De door de minister gedachte maatregelen zijn volgens de gemeente Zwolle te ongenueanceerd en vraagt om verdiepende analyse. Daarnaast gaat de specifieke maatregel van een stelselwijziging, waarbij een knip wordt gemaakt in schaalgrootte en financiering tussen zware gespecialiseerde jeugdzorg en lichte jeugdzorg, in tegen de uitgangspunten van de decentralisatie gedachte. De beweging, om meer en beter af te kunnen stemmen (voorkomen van dubbelingen), integraal samen te werken en maatwerk te kunnen bieden voor- en dichterbij- de inwoner van Zwolle en onze hervorming vorm te kunnen geven, komt hiermee onder grote druk te staan.

We kennen 4 vormen van hulp aan jeugd, namelijk een preventieve (gesubsidieerde) vorm van jeugdhulp, jeugdzorg, jeugdbescherming en jeugdreclassering (Gecertificeerde Instellingen hierna te noemen GI's. Dit is zorg waarbij een maatregel door de rechtbank na onderzoek van de Raad voor de Kinderbescherming (RvdKB) is opgelegd).

De laatste twee vormen van jeugdzorg zijn door de Inspectie Jeugd onderzocht.

De gemeente Zwolle en de regio IJsselland zijn op dit moment goed in gesprek met de veiligheidsketen (onlangs heeft een regionale bijeenkomst op 10 oktober jl. plaatsgevonden) met de RvdKB, GI's en de gemeenten van de regio IJsselland. Geconstateerd werd dat de RvdKB wachtlijsten heeft, maar wel voorrang verleent aan de kinderen die het meest zorgelijk lijken. Ook veilig thuis kent wachtlijsten. De gemeenten hebben dit jaar en voor 2020 extra middelen vrijgemaakt om deze wachtlijst aan te pakken. Ook met andere maatregelen wordt hier ondersteunend aan gewerkt.

Regionaal en met de keten zijn we in gesprek om hier acties aan te verbinden.

We gaan verdere stappen zetten in de samenwerking tussen GI's en onze toegang als het gaat om het aanleveren van toekomstplannen wanneer jeugdigen 17 jaar zijn, zodat tijdig geanticipeerd kan worden op hun 18e jaar en daarna. We zetten de expertise van JBOV gedragswetenschappers in bij complexe casussen in de toegang. Er zijn geen wachtlijsten bij JBOV, maar we constateren wel dat ze het moeilijk vinden om jeugdigen, die echt een gesloten plaatsing nodig hebben, te kunnen plaatsen. De regio IJsselland heeft een escalatieteam (met gemeentelijke zorgaanbieders), waarbij kinderen, die moeilijk plaatsbaar zijn, worden besproken en waar maatwerk wordt geboden. Het moeilijk kunnen plaatsen van jeugdigen die echt een zware gesloten plaatsing nodig hebben is van alle jaren en niet veroorzaakt door de decentralisatie.

Verder hebben we door de meerjarige subsidierelatie rust gecreeerd bij de drie GI's (Leger des Heils, William Schrikker Groep, JBOV). Onze sociaal wijkteams kennen geen kinderen die op dit moment geen jeugdzorg ontvangen. In de reactie van JBOV (grootste GI voor Zwolle) op de brief van minister de Jonge is hier meer over terug te lezen (zie link onderaan deze memo).

Kengetallen

Datum

19 november 2019

De cijfers van CBS laten zien dat er sprake is van een afname in de gemeente Zwolle van het aantal jeugdigen in zorg en een forse daling t.o.v. het landelijke beeld. Financieel zien we dit nog niet terug en is er sprake van een stijging door de toename van complexe vraagstukken en stapeling van zorg bij de specialistische jeugdzorg (GGZ met verblijf en ambulante hulp). Zwolle treft op dit moment maatregelen om meer invloed hierop uit te kunnen oefenen.

Vervolg proces

Begrotingsbehandeling Jeugd 18 november

Een aantal bestuurders heeft de de begrotingsbehandeling Jeugd d.d. 18 november jl. bijgewoond. Rond de 150 bestuurders waren aanwezig.

Voorafgaande aan de begrotingsbehandeling, 15 november jl., vond op verzoek van minister Hugo de Jonge nog een informeel bestuurlijk overleg plaats, waarin VNG hun standpunt nader heeft toegelicht. De VNG-delegatie bestond uit Hubert Bruls, Eelco Eerenberg en Leon Meijer. Eelco Eerenberg en Leon Meijer zijn beide van G40 en voeren namens de VNG de gesprekken met het ministerie.

Richting BALV

Gezien de duidelijke positie die de VNG heeft ingenomen als reactie op de kamerbrief en het feit dat de moties *Borging Gelijkwaardig Partnerschap* en *Naar een passend financieel en sturingskader Jeugd op basis van feiten* zijn aangehouden, is de G40 vooralsnog niet voornemens een motie in te dienen rondom Jeugd of IBP. De moties zijn immers nog van kracht en in behandeling. Bovendien willen we met elkaar het inhoudelijke gesprek voeren.

Inhoudelijk gesprek op bestuurlijke netwerkdag 6 december

In G40 brief wordt aangegeven dat we met het Rijk en zorgaanbieders in gesprek willen over scenario's voor versterkende maatregelen, zoals wettelijke inkadering en taakdifferentiatie tussen gemeenten. Als centrumgemeenten nemen we immers in onze regio de verantwoordelijkheid om het werken aan maatschappelijke opgaven op regionaal schaalniveau aan te jagen. In het verlengde van G40 brief willen we het constructieve gesprek voeren en maken we gebruik maken van de bestuurlijke netwerkdag 6 december a.s.. Het gesprek wordt getrapt gevoerd: eerst onderling als G40 bestuurders en vervolgens met de verantwoordelijk vakminister Hugo de Jonge. Daarnaast wordt de minister en ook de ambtelijke top van VWS uitgenodigd. De insteek is nadrukkelijk om het niet een wij/zij gesprek te laten zijn, maar in lijn met de boodschap van de brief van de G40, een gelijkwaardig gesprek.

Het *dubbele blok van de themagroep ZJO* wordt gebruikt om het inhoudelijk gesprek te voeren met elkaar, onderling als G40 bestuurders. Welke kansen worden gezien om de regionale samenwerking te vergroten en welke dilemma's? Wat gaan de gemeenten/regio's zelf daarin doen en wat hebben we nodig? En over welke strategische punten willen we vervolgens in gesprek met de minister. Dat gesprek voeren we dan aansluitend in de *Sociale Pijler*, waar de minister voor uitgenodigd zal worden. Belangrijk is dat we goed voorbereid het gesprek ingaan.

Dit gesprek wordt onder regie van Eelco Eerenberg en Leon Meijer voorbereid. Zij voeren namens VNG de gesprekken met het ministerie en zijn beide van de G40.

Datum 19 november 2019

Overzicht van linken

Reactie Divosa: <https://www.divosa.nl/nieuws/nu-ingrijpen-jeugdzorgstelsel-te-vroeg-en-te-rigoreus>.

Reactie VNG: <https://vng.nl/onderwerpenindex/jeugd/jeugdhulp/nieuws/met-top-down-stelselwijziging-is-geen-kind-geholpen>
https://vng.nl/sites/default/files/2019-11/vng-reactie-op-het-wetsoverleg-jeugd_20191113-002.pdf

Reactie G40: <https://www.g40stedennetwerk.nl/nieuws/betere-jeugdhulp-door-gelijkwaardig-partnerschap>

Inspectierapport:

<https://www.igj.nl/zorgsectoren/jeugd/documenten/rapporten/2019/11/08/kwetsbare-kinderen-onvoldoende-beschermd>

Brief minister: <https://www.rijksoverheid.nl/regering/bewindspersonen/hugo-de-jonge/documenten/kamerstukken/2019/11/07/kamerbrief-naar-een-betere-organisatie-van-jeugdhulp-jeugdbescherming-en-jeugdreclassering>

Reactie persbericht JBOV: <https://www.jbov.nl/pers-bureau/234-nieuws/1195-reactie-op-inspectierapport-jeugdzorg.html>

Brief associatie wijkteams: <https://associatiewijkteams.nl/1229-2/>

Openbaarheid

Openbaar

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

voorzitter, Peter Snijders

secretaris, Ingrid Geveke

Datum

19 november 2019